

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาระดับกลาง ต่อจากการประถมศึกษา และต่อจากการมัธยมศึกษาคือการศึกษาในระดับอุดมศึกษา การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีใช้การศึกษาภาคบังคับ แต่รัฐพึงมีหน้าที่บริการให้ทุกคนเข้าศึกษาเล่าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาด้วยความสมัครใจอย่างเท่าเทียมกัน เสมอภาคกันตามเอกัตภาพ ถึงแม้ว่ารัฐจะไม่จัดการมัธยมศึกษาแบบให้เปล่าแก่ประชาชนก็ตาม แต่รัฐควรดูแลช่วยเหลือประชาชน โดยการขยายการรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนของรัฐ ให้มีปริมาณมากพอกับความต้องการของประชากรในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา

ความแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๘)

กระทรวงศึกษาธิการได้เน้นเรือสารขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอทุกอำเภอ ครั้นถึง พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากความต้องการของประชาชนและเหตุผลทางการเมือง ทำให้กระทรวงศึกษาธิการ มีโครงการเปิดโรงเรียนมัศึกษาระดับตำบลเพิ่มขึ้น^๑ และในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔) กระทรวงศึกษาธิการ จะขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ให้รับนักเรียนเพิ่มขึ้นโดยในปีสุดท้ายของแผน จะรับนักเรียนได้ทั้งสิ้น จำนวน ๓ ล้านคน ในการนี้กรมสามัญศึกษามีเป้าหมายที่จะเพิ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ประมาณปีละ ๑๐๐ โรงเรียน^๒ และระหว่าง

^๑กรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยโรงเรียนมัศึกษาระดับตำบล

(กรุงเทพมหานคร : กองการมัธยมศึกษา จัดพิมพ์ ๒๕๒๑) (อักษรย่อ), หน้า ๑๑.

^๒วิญญู สาธร, หลักการศึกษ. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา ๒๕๒๑), หน้า ๒๑๓.

พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๒๔ กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล
รวม ๕๕๗ โรงเรียน ดังตารางการเปิดโรงเรียนรายปี ต่อไปนี้

ตารางโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่*

ปีการศึกษา	จำนวนโรงเรียน	โรงเรียนระดับ จังหวัดหรืออำเภอ	โรงเรียนระดับ ตำบล
๒๕๑๘	๑๐๓	๕๖	๔๗
๒๕๑๙	๑๗๖	๓๓	๑๔๓
๒๕๒๐	๘๖	๒๒	๖๔
๒๕๒๑	๕๕	๒	๕๓
๒๕๒๒	๕๘	—	๕๘
๒๕๒๓	๗๐	—	๗๐
๒๕๒๔	๕๖	๓	๕๓
รวม	๖๗๓	๑๑๖	๕๕๗

จากความต้องการของประชาชน เหตุผลทางการเมืองและนโยบาย
การขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ ๔ กรมสามัญศึกษา
มีเป้าหมาย จะเพิ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ประมาณปีละ ๑๐๐ โรงเรียน ดังได้
กล่าวแล้ว กรมสามัญศึกษาจึงได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า เมื่อตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งใหม่
จะต้องอยู่ในบริเวณห่างจากที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอยู่เดิมไม่น้อยกว่า ๑๐ กิโลเมตร
มีพื้นที่ดินไม่น้อยกว่า ๓๕ ไร่ มีนักเรียนที่จะเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ไม่น้อยกว่า

กองการมัธยมศึกษา, บัญชีรายชื่อโรงเรียนส่วนภูมิภาคและรายชื่อ
โรงเรียนที่เปิดใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๒๔, (อัคราเนา), หน้า ๕๐.

๒ ห้องเรียน (๘๐ คน) และชุมชนต้องให้การสนับสนุนจัดหาอาคารเรียนชั่วคราว พร้อมอุปกรณ์การศึกษาสำหรับนักเรียนดังกล่าวด้วย*

ด้วยข้อกำหนดของกรมสามัญศึกษาดังกล่าวแล้วนี้ โรงเรียนที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นใหม่ จะต้องอยู่ในชนบททางไกลชุมชนเดิมที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับจังหวัดหรืออำเภออยู่แล้ว โรงเรียนดังกล่าวที่ตั้งใหม่นี้จะต้องตั้งอยู่ในตำบลต่างๆ ซึ่งบางตำบลมีประชากรอยู่หนาแน่น บางตำบลประชากรมีน้อย และยิ่งไปกว่านั้น โรงเรียนที่เปิดใหม่ยังไม่เป็นที่นิยมเชื่อถือของผู้ปกครองนักเรียนบางคนที่มีฐานะดีที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียน กลับเดินทางด้วยระยะไกลด้วยยานพาหนะผ่านโรงเรียนเหล่านี้ไปเข้าโรงเรียนในเมืองหรือโรงเรียนเดิมที่เปิดทำการสอนมานานปี มีอาคารสถานที่ อาคารประกอบ บุคลากรอยู่พร้อมมูล

เหตุเหล่านี้ จึงต้องมองไปยังผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวว่าจะสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้หรือไม่

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จะได้รับผลดีก็ต่อเมื่อ ผู้บริหารมีความพึงพอใจในการทำงานตามหน้าที่ของตน ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึงทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน อุทิศตน อุทิศเวลา เพื่องาน ของบุคลากรภายในหน่วยงาน ถ้าบุคคลได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความพึงพอใจแล้ว มักจะทำให้บุคลากรเหล่านั้นไม่ละทิ้งงาน ไม่หลบเลี่ยงงาน ไม่เปลี่ยนงาน และพร้อมที่จะหาทางปรับปรุงให้งานนั้น ๆ เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจในการทำงานย่อมมีขีดจำกัด มีระดับความมากน้อยแตกต่างกัน และแปรเปลี่ยนไปได้ตามสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล และแต่ละสภาพของการทำงาน ความพึงพอใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เปลี่ยนแปรไปได้ตามลักษณะความพึงพอใจต่อองค์ประกอบในการทำงานต่าง ๆ เช่น ความสำเร็จของงานที่ได้ปฏิบัติ การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่หลีกเลี่ยงความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน

*กรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล,

ตลอดจนค่าจ้างเงินเดือน เหล่านี้เป็นต้น ถ้าผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติที่คัดค้านการทำงาน และมีความพึงพอใจในองค์ประกอบของการทำงานมาก ย่อมจะมีความพึงพอใจในการทำงาน อยู่ในระดับสูง ซึ่งจะส่งผลถึงสมรรถภาพในการทำงานของบุคคลและประสิทธิภาพของหน่วยงานอย่างเห็นได้ชัด

ภิญโญ สาธร กล่าวว่

ในวงการบริหาร ทั้งวงการธุรกิจ วงการราชการทั่วไป และวงการการศึกษา ถือว่าการบริหารบุคคลเป็นหัวใจของการบริหาร เพราะความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับคน บรรดาสิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และการเงิน แม้จะมีบริบูรณ์สักเพียงใด จะไม่มีความหมายเลย ถ้าคนที่จะใช้สิ่งเหล่านี้ ไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะใช้ หรือ ขาดขวัญ ขาดกำลังใจที่จะร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายด้วยกัน ในทำนองเดียวกัน ถ้าผู้นำหรือผู้บริหาร ขาดขวัญ ขาดกำลังใจ คือไม่มีความพอใจในการทำงานแล้ว ผู้ตาม คือผู้ใต้บังคับบัญชา ย่อมจะขาดขวัญ ขาดกำลังใจไปด้วย

ความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสำคัญในค่านคุณภาพของการศึกษา ต่อทรัพยากรมนุษย์ และต่อการพัฒนาประเทศ หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือบริหารโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามจุดหมายของการศึกษา ฉะนั้นความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของผู้บริหาร หัวหน้าสถานศึกษา จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปควรคำนึงถึงอย่างยิ่ง เพราะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับการปฏิบัติงานและผลงานของหน่วยงานฝ่ายปฏิบัติขั้นต้น ความไม่พึงพอใจในการทำงานของผู้บริหารมีความหมายมากต่อการทำงานในทางลบ คือทำงานด้วยความเบื่อหน่าย ทำงานพอให้หมดเวลาไปวันหนึ่ง ๆ ซึ่งทำให้เกิดผลเสียในค่านคุณภาพของการศึกษา ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้บริหารมีความพึงพอใจในการทำงาน ทุ่มเทกำลังใจ บัญญาเสียสละกำลังกาย ความคิด และอุทิศเวลาเพื่องานได้ ทำให้เกิดผลดีต่อหน่วยงาน

ภิญโญ สาธร, การบริหารบุคคล (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๑๕), หน้า ๕.

และส่งผลงานไปสู่การพัฒนาประเทศด้วย

เฮนรี เคลย์ สมิท (Henry Clay Smith) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานไว้ว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลรวมทางจิตวิทยา สรีรวิทยา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้ผู้ทำงานในหน่วยงานนั้นพูดได้อย่างจริงจังว่า เขาพึงพอใจในการทำงาน จะเห็นได้ว่ากรณีที่ผู้บริหารพึงพอใจในการทำงาน หรือทำให้ผู้บังคับบัญชาพอใจในงานนั้น ต้องมีวิธีการผสมผสานบุคคลากรให้สมปรารถนาทางร่างกาย จิตใจ และสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาวะที่พอดี จึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานขึ้นได้

ในการพิจารณาประสิทธิภาพของหน่วยงานโดยทั่วไป จะเป็นหน่วยงานเอกชน งานของรัฐบาล หรืองานรัฐวิสาหกิจก็ตามว่า หน่วยงานนั้นมีความเจริญก้าวหน้ามีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงต่ำเพียงใด การพิจารณามักจะพุ่งเล็งไปที่ผู้บริหารเป็นอันดับแรก และคุณสมบัติ คุณภาพของผู้ร่วมงานเป็นอันดับรองลงมา ที่เป็นดังนี้ เพราะว่า ตำแหน่งผู้บริหารเป็นตำแหน่งที่ต้องจัดดำเนินงานทั้งหมด

เคียธ เควิส (Keith Davis) กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารว่า ผู้บริหารที่ทำหน้าที่บังคับบัญชาจะมีความรับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายของหน่วยงาน ริเริ่มการทำงานใหม่ ๆ วางแผนงาน กำหนดนโยบาย พัฒนาปรับปรุงให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ และประสานงานในฝ่ายต่าง ๆ ที่ตนรับผิดชอบด้วย ดังนั้นผู้บริหารจึงสามารถบันดาลให้หน่วยงานเจริญขึ้นหรือเสื่อมลงได้ ความสำเร็จส่วนใหญ่ขององค์กร ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร หรือผู้บริหารต้องมีความสามารถที่จะสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรักและความมีศรัทธาในหน่วยงาน เกิดความรู้สึกเสียสละเพื่องานทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด และสติปัญญา เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมาย และพร้อมกันนั้นก็ควรทำให้ผู้ปฏิบัติงานเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา และเกิดความรู้สึกว่าตนได้รับความยุติธรรมเพียงพอ ได้รับความเห็นใจ และมีความเข้าใจผู้บังคับบัญชาคด้วย

---

1. Henry Clay Smith, Psychology of Industrial Behavior (New York : McGraw Hill Book Company, 1955), p.114.

ดังนั้น งานในหน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องใช้ทั้งหลักวิชาดำเนินงานและศิลปะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานด้วย ¹

ชานาญ ยูบูร์น ให้ความหมายของผู้บังคับบัญชาไว้ว่า ผู้บังคับบัญชาหมายถึงบุคคลที่จะทำงานโดยลำพังตนเองมิได้ จะต้องอาศัยหรือมีผู้อื่นร่วมทำงานอยู่ด้วย หรืออาจสรุปได้ว่า ผู้บริหารหมายถึงผู้ทำงานร่วมกับบุคคลเป็นกลุ่ม โดยมีผู้นำหรือผู้บริหารควบคุมดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น กฎข้อบังคับ ระเบียบวินัย จะต้องมุ่งหมายสำคัญที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำงานให้ได้ผลดีที่สุด ^๒

ผู้บริหารในองค์กรทั่วไป รวมทั้งวงการศึกษา มิได้มีหน้าที่แต่เพียงบริหารบุคลากรเท่านั้น แต่ยังมีขอบข่ายบริหารงานกว้างขวางหลายอย่างที่รวมเรียกว่า เป็นทรัพยากรในการบริหาร อันเป็นปัจจัยจำเป็นที่จะใช้ในการดำเนินงาน ทรัพยากรในการบริหารงานพื้นฐาน (Basic Administration Resource)

มี ๔ ประการคือ

- ๑. คน (Man)
- ๒. เงิน (Money)
- ๓. วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (Material)
- ๔. เทคนิคในการจัดการ (Management)

ปัจจุบันการดำเนินงานบริหารมีลักษณะขอบเขตกว้างขวางมากยิ่งขึ้น วิลเลียม ที. กรีนวู้ด (William T. Greenwood) ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับทรัพยากร ในการบริหารว่า ควรจะมีอย่างน้อย ๗ ประการ คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ อำนาจหน้าที่ (Athority) เวลา (Time)

¹ Keith Davis, Human Behavior at work: Human Relation and Organizational Behavior, 4th ed., (New York: McGraw Hill Book Company, 1972), p.251.

^๒ ชานาญ ยูบูร์น, "อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการบริหารบุคคล", การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย (พระนคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๔), หน้า ๓๔๖.

กำลังใจในการทำงาน (Will) และเครื่องอำนวยความสะดวก (facilities)^๑
 จะเห็นว่าในส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ เรื่องกำลังใจในการทำงานเป็นเรื่องสำคัญ
 ที่สุดสำหรับผู้บริหาร และกำลังใจในการทำงานจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีความพึง
 พอใจในการทำงานด้วย

จากการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีและผลงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการ
 ทำงาน พบว่า ทฤษฎีองค์ประกอบคู่ (Two-Factor Theory) ของเฮอส์เบอร์ก
 (Herzberg) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ได้จากการวิจัย ได้อธิบายถึงองค์ประกอบ
 ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน ไว้อย่างกว้างขวาง
 ครอบคลุม ทฤษฎีนี้ได้มีผู้ดัดแปลงนำไปใช้ในวงการอุตสาหกรรม และวงการศึกษ ใน
 ประเทศที่มีชนบทรวมเนียมแตกต่างกันออกไปอย่างได้ผลดี

ในประเทศไทย จรุง ฆาสุวรรณ ได้ดัดแปลงทฤษฎีเกี่ยวกับความ
 พึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน ของเฮอส์เบอร์ก มาใช้กับครูอาชีวศึกษาในประเทศไทย
 ประสภักดิ์ นียากริ ได้ดัดแปลงทฤษฎีเดียวกันนี้ มาใช้วัดความพึงพอใจของอาจารย์ใน
 วิทยาลัยครู วีรชาติ แก้วไสย ได้ดัดแปลงทฤษฎีนี้วัดองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ
 และไม่พึงพอใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย สุภรณ์ ศรีพหล ได้ใช้
 ทฤษฎีของเฮอส์เบอร์ก ในการวัดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของ
 อาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และปราณี อารยะศาสตร์ ได้ดัดแปลงทฤษฎี
 องค์ประกอบคู่ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ทฤษฎี จูงใจ-คำจุน (Motivator - Hygiene
 Theory) ของเฮอส์เบอร์ก วัดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน
 ของผู้บริหารโรงเรียนและวิทยาลัย ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับ
 ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานดังกล่าวปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ

---

¹ William T. Greenwood, Management and Organization, Behavioral Theories : Interdisciplinary Approach, (New York: South-Western Publishing Company, 1966), pp.74-75.

เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดวิจัย เรื่องเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับตำบลมาก่อน ผู้วิจัยจึงเลือกทำวิจัยเรื่องนี้ โดยใช้
ทฤษฎีองค์ประกอบของเฮอรัลด์เบอร์ก เป็นหลัก โดยนำมาดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับ
ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษา ประสบการณ์
ชีวิตส่วนตัว และระดับความพึงพอใจต่างจากผู้บริหาร ครูอาจารย์อื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่
น่าสนใจมาก และเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ ในการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ระดับตำบล
๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่ก่อให้เกิด
ความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล ที่มีตำแหน่ง
ต่างกัน
๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล ที่มีตำแหน่งต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

๑. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล มีความพึงพอใจในองค์
ประกอบจูงใจมากกว่าองค์ประกอบที่เป็นสิ่งจูง
๒. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความ
พึงพอใจในการทำงานตามองค์ประกอบต่าง ๆ แตกต่างกัน
๓. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน
ให้ความสำคัญขององค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะทัศนคติต่องานในหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้น
๒. ผู้บริหารที่ใช้ในการวิจัยนี้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล ซึ่งดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ในส่วนภูมิภาค
๓. ทฤษฎีที่นำมาใช้วัดความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหาร ใช้เฉพาะ แนวทฤษฎีองค์ประกอบคู่ ของ เฮอส์เบอร์ก เท่านั้น

ประโยชน์ของการวิจัย

๑. ผลจากการวิจัยนี้ สามารถเปรียบเทียบความพึงพอใจ ในการทำงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล ในตำแหน่งครูใหญ่กับอาจารย์ใหญ่ได้ เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบจะได้ทราบถึงปัญหาที่มีอยู่ ในด้านความไม่พึงพอใจในการทำงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล ในตำแหน่งครูใหญ่ และอาจารย์ใหญ่ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล คို့ไปได้อย่างถูกต้อง
๓. ฝ่ายบริหารการศึกษาระดับอำเภอ จังหวัด กรมและกระทรวง ศึกษาธิการจะสามารถใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อการปรับปรุงการบริหารงานเกี่ยวกับ โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบลให้ดียิ่งขึ้น

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับ ตำบล สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับ ตำบล สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา

ทฤษฎีองค์ประกอบคู่ (Two - Factor Theory) หมายถึง
ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น องค์ประกอบที่เป็นสิ่งจูงใจ
(Motivator factor) ๕ ข้อ (๑-๕) และองค์ประกอบที่เป็นสิ่งค้ำจุน
(Hygiene factor) ๗ ข้อ (๖-๑๒)

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่
โรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล ทั่วประเทศ สุ่มตัวอย่างโดยวิธี Stratified
Random Sampling ดังต่อไปนี้

๑.๑ ใช้เขตการศึกษา ทั้งหมด ๑๒ เขต ในแต่ละเขตการศึกษา
ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกจังหวัดตัวอย่าง
ร้อยละ ๖๐

๑.๒ จากแต่ละจังหวัดตัวอย่างที่สุ่มได้ สุ่มตัวอย่างแบบง่าย
(Simple Random Sampling) โรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล ร้อยละ ๖๐

๑.๓ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบลที่สุ่มได้ ใช้ตัวอย่าง
ประชากรที่เป็น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ทุกคน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
เป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน
โดยใช้ทฤษฎีของเฮอรัลด์เบอร์ก ลักษณะสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale)

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการ
เก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ทั้งหมด เมื่อผู้ตอบตอบแบบสอบถามเสร็จ
ให้ตอบส่งกลับคืนยังผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว จะวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- ๑. หาค่าสถิติพื้นฐานต่าง ๆ เช่น หาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นต้น
- ๒. เปรียบเทียบความแตกต่าง ของความพึงพอใจในการทำงาน ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้บริหารในตำแหน่งต่างกัน โดยการใช้เทคนิค t - test.
- ๓. เรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ ที่ทำให้ผู้บริหารมีความพึงพอใจในการทำงาน ตามค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อที่ว่า ผู้บริหารตำแหน่งต่างกัน ให้ความสำคัญขององค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างไร

ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะอธิบายทฤษฎี เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะแบ่งเป็น ๓ หัวข้อ คือ

- (๑) ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน
- (๒) ทฤษฎีพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงาน
- (๓) ทฤษฎีที่ใช้วัดความพึงพอใจในการทำงาน ทฤษฎีและเอกสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ ประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวถึงลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ